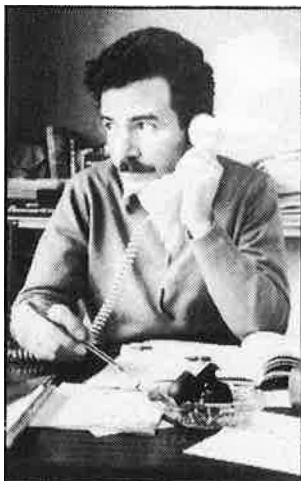

Primera pàgina

Francesc Pérez i Moragon

I vindrà el dia 13

La campanya prèvia al referèndum ha mobilitzat alts càrrecs, càrrecs i carreguets del PSOE, que viatgen com un llamp d'ací cap allà transmetent la bona nova. Són els enviats del Senyor o, si més no, del senyor Felipe González, que tenen la missió de convèncer, de primer, la militància i després, la ciutadania, de les virtuts profilàctiques del «sí» i, en últim extrem, davant casos de resistència fora mida, del «sí, perquè, si no...»

Per l'altre cantó, també els del «no» es mouen àgilment, es reuneixen, es concentren, criden, parlen, enganxen cartells i fan sentir la seua opinió sota la mirada atenta de qui s'encarrega de vigilar aquestes maniobres. De lluny i de prop.

He preguntat qui són aquests del no, quina mena de gent agrupen, i m'ho han dit. En bona part són les restes de l'esquerra destruïda i semidestruïda —incloent-hi votants del PSOE— però també, i això és potser el punt més important de la qüestió, gent nova. Fins i tot, em diuen, hi *hapunkies* que van a les manifestacions i que, si són els més immediatament visibles, resulten també els més nous.

El dictamen que me'n donen és aquest: després d'un llarg període de desmobilització (glossada fins al fàstic per tota casta de comentaristes), la qüestió OTAN ha tingut la virtut, si més no, de fer que molts es decideixen a eixir de casa i a formar part de comissions, plataformes, col·lectius i la resta de noms que aquests organismes conjunturals solen portar damunt. Per primera vegada en molt de temps —em diuen— es retroben cares que ja se t'havien despintat de la memòria, companys de moltes altres aventures, ni més savis ni més rics que abans, però amb un estusiasme que el pas del temps no ha fet minvar. Des de vellets encantadors que estigueren a la batalla de l'Ebre o al front de Terol fa mig segle, fins als qui van aprendre per correspondència els eslògans del Maig francès de 1968 i van entendre pels diaris què passava a Txecoslovàquia quan allò de la Primavera de Praga en la

mateixa època. Passant pels qui cridaven «Llibertat, amnistia, estatut d'autonomia» i tantes altres inquietuds.

Però, al costat d'aquests «històrics», n'hi ha d'altres que comencen i just ara descobreixen la tècnica d'enganxar cartells sense embrutar-se els dits i l'alegria passatgera de sentir-se part d'una multitud que està d'acord, si més no, en una sola cosa.

Passe el que passe amb el referèndum, tant si González aconsegueix la victòria com si no, el fet és important. Els comentaristes de la desmobilització ja tenen matèria per a canviar de tema. El problema és si, dijous dia 13 de març, el resultat dels vots els obliga a ajuntar-se amb els comentaristes del desencís —que també són legió.

Si guanya el «sí», fèquè passarà amb tots aquests que el «no» ha tret per primera volta de casa? Pot ser un mal tràngol, perquè —diuen els meus informadors— molts estan encarant la campanya amb un triumfalisme perillós i, si perden, ^què passarà l'endemà? Començar una vida d'acostament a la política activa amb una derrota es pot transformar en una experiència positiva, en allò que els moralistes diuen una «llició», però també es pot convertir en una vivència tan negativa que liquide les ganes de tornar-hi.

«Tornem-hi, que no ha estat res», fa la dita, però falla sempre. Transformar una tendència històrica, influir pel nombre de vots sobre tota una societat, no és gens fàcil, tant si es tracta de convèncer els veïns sobre un programa de govern municipal com d'estar o no estar en l'OTAN. La processó és llarga i, per a alguns, el ciri sempre és curt, escàs i fràgil.

iQuè passarà l'endemà amb els qui encara tenen esperances? La política demana dosis enormes de paciència, de reflexió i de tenacitat. I saber encertar-ho, si et deixen.

El dia 13, molts ciutadans, sobretot els més joves, en sabran alguna cosa més. Jo no podria dir ara si els agradarà o no. •